اختر

مطبعه و اداره خانهٔ ﴿ اختر ﴾
در خان والده در دائرهٔ مخصوصه است
درکارهای متعلق باداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود ٠
اسامیٔ وکلای کرام در ممالك دور و نزدیك
کاهی درصفحهٔ آخرین نکاشته خواهد شد ٠
ووزچهارشنبه ۲۹ ربیع‌الآخر سنه ۱۲۹۸
۱۸ مارت رومی و ۳۰ ماه مارس ۱۸۸۱

﴿ تعرفهٔ بدلات سالیانه ﴾
دارالسعادهٔ اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیکر ممالك محروسهٔ عثمانیه ۷۵ قروش صاغ
ممالك محروسهٔ ایران ۲۵ قران
ممالك هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالك روس وقفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالك اروپ و عربستان ۲۵ فرانك
یك نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جابعهدهٔ اداره است ٠

﴿ این نامه ازهرکونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیك و علم و ادب و دیکر منافع عامه سخن می کوید ٠ هفتهٔ یکبار طبع میشود ٠ اوراق ﴾
﴿ و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد ٠ درتوشتن کاغذهایی که ازخارج میرسد اداره آزاداست ٠ کاغذی را که نوشته نمی شود ﴾
﴿ صاحبش نباید استرداد بکند ٠ کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهدشد ٠ ﴾

تلکرافها

﴿ ازلندن ۲۳ ربیع‌الاخر ﴾ مسیو کلادستون رئیس وزرای انکلستان در مجلس مبعوثان درجواب سؤالی کفته است که ٠ تکالیفی که ازجانب حکومت انکلیس بشورشیان (بوئر) شده بود اساسا پذیرفته شده (بوئرها) جمعیت خودشانرا برا کنده میکنند ٠

(مسیوف ٠ ر پلونکت) منشیٔ اول سفارت دولت انکلیس مقیم پترسبورك بمنشیکریٔ اول سفارت اسلامبول معین کردیده است ٠

﴿ از پترسبورك ایضا ﴾ کونت پول‌شوالوف بکوماندانیٔ عساکر خاصهٔ روس معینٔ شده است ٠

محاکمهٔ (روساکوف) قاتل ایمپراتور متوفی و (شهابوف) و (میشیهوف) نام نیز که درانباب طرف تهمت هستند بامحاکمهٔ (هس) و (هلفمان) نامان که ازطائفهٔ زن ونیز در قتل ایمپراتور طرف شبهه میباشند روز دوشنبه اجرا خواهدشد ٠

﴿ ازلندن ۲۲ ربیع‌الاخر ﴾ سرکرده‌های شورشیان (بوئر) شرائط صلحیه را که ازجانب حکومت انکلیس بیان شده بود تماما پذیرفته اند ٠ درانجام یافتن امر مصالحه بوجهی شبهه باقی نمانده است ٠ حقوق حکمرانیٔ علیا حضرت ملکهٔ انکلستان در قطعهٔ (ترانسوال) تصدیق کرده شده است ٠ درایالت مذکوره رسیدکیٔ کار های خارجیه بعهدهٔ مامور پولیتیك حکومت انکلستان که درمقر ادارهٔ قطعهٔ مذکور مقیم است سپرده خواهد شد ٠ ازجانب دولت انکلیس باهالی قطعهٔ مذکور وضع مختاریت درادارهٔ داخلیٔ خودشان داده خواهد شد ٠

ولی بعضی ازفروعات این دومسئله ناتمام است که آنها نیز درثانی بواسطهٔ یك کومیسیون مرکب ازمامورین انکلیس وفرستادکان (بوئر)ها مطرح مذاکره کردیده انجام داده خواهدشد ٠ فروعات این دومسئله هم عبارت ازحمایت عشایر بومیٔ قطعهٔ مذکوراست که دولت انکلیس خاطر جمعی بدهد که باعشایر مذکوره موافق قواعد انسانیت رفتار نموده پارچهٔ ازاراضیٔ سمت شرقیٔ قطعهٔ مذکوررا بآنها واکذارنماید ٠

برای انجام دادن این مسئله ازجانب دولت انکلیس (جنرال سیراولین‌وود) و (جنرال روبنسون) والی وکوماندان (دماغهٔ امید) و (سیر جورج ویلیرس) سمت کومیسری دارند ٠

پس ازآن جمعیت (بوئر) هافورا پراکنده شده پی کارخودخواهند رفت ٠ عساکرانکلیس تاانجام یافتن فروعات مسئله و بسته شدن معاهده درمواقعی که اکنون هستند اقامت خواهند نمود ٠

﴿ از پترسبورك ایضاً ﴾ اینکه شایع شده بود درنزد کسان محبوس که در بارهٔ قتل ایمپراتور متهم هستند خیلی تنخواه نقد بوده وچندجا انبار باروت ازجانب حکومت پیدا شده است بی اصل است ٠

﴿ از پار بس ایضاً ﴾ بموجب خبر تلکرافی که ازشهر (نیس) رسیده است تیاتر (تماشاخانه) (اوپرا) ی آنجا محترق شده است ٠ چون حریق درمیان بازی ظهور نموده بود موجب تلف نفس شده تاکنون بیست نفر جنازهٔ سوخته بیرون آمده وخیلی زخمدار رانیز ازمیان آنورطه خلاصی داده شده است ٠

﴿ ازلندن ۲۳ ربیع‌الاخر ﴾ از جانب امیرعبدالرحمن خان حکمران افغانستان چاپارها بشهرقندهار واردشده نوشتجات واوامر مخصوص خطاب برؤسای شهر وسرداران صادرشده ضمنا اظهار کرده شده است که ٠ بموجب مقاوله‌ٔ که درمیان دولت انکلیس وحکومت افغانستان بسته شده است قندهار بحکومت افغانستان سپرده خواهد شد ٠ پس ازورود این اخبار مامورین ایوب خان که درقندهار بودند از آنجا حرکت نموده عازم هرات شده‌اند ٠

﴿ ازلندن ایضا ﴾ روزنامهٔ (تایمس) میکوید ٠ فقرهٔ خالی نمودن قندهار ازعساکر انکلیس وجلوس اعلا حضرت سوم علکساندر ایمپراتور روس زمان خوبی برای تجدد وتاسیس مناسبات دوستانه درمیان دولتین روس وانکلیس است ٠

﴿ ازلندن ۲۴ ربیع‌الاخر ﴾ دیروز طرف مغرب درمجلس مبعوثان بمناسبت سؤالی که ازجانب (مسیوادوارستانوف) درباب خالی نمودن قندهار کرده شد درمجلس خیلی مذاکرات وکفتکو درانباب بعمل آمد ٠ سائل مومی‌الیه بیان نمود که ٠ خالی نمودن قندهار ازعساکرانکلیس برخلاف

منافع هندوستان است . بمناسبت پیش آمدن قشون‌روس درسمت ترکستان باید ازجانب دولت انکلیس نیز درهندوستان تدابیر لازم بکار برده شود .

(سیرچارلس‌دیلك) مستشار وزارت خارجیهٔ انکلستان درجواب اظهارنمودکه . اعلاحضرت علکساندر سوم ایمپراتور روس بمجرد جلوس خودشان بتخت‌حکمرانی عساکر روس راازپیش رفتن درسمت آسیای میانی مانع آمده جنرال اسکوبلف‌را به‌پترسبورك احضار نموده است . این‌جواب مستشارمشارالیه ازجانب مجلس‌موقع حسن‌قبول‌یافته مذاکرات دراینباب‌را تاخیر داده شده‌است .

﴿ از نیس (مملکت فرانسه است) ۲٤ ربیع‌الاخر ﴾ازحریقی‌که درتیاتر (تماشاخانه) اوپرا واقع‌شد هفتاد نفر تلف شده‌است .

﴿ ازلندن ۲۵ ربیع‌الاخر ﴾ روزنامهٔ (تایمس) درباب مذاکرات مجلس تسویهٔحدود یونان که دراسلامبول اجتماع میکنند امروزمقالهٔ مخصوصی نوشته درختام مقالهٔ خود میکوید . هرگاه دولت‌یونان حدود دولت‌عثمانی را تجاوز نماید باید ازحمایت وصحابت مادیهٔ‌دولت انکلیس قطع نظر نماید . ونیز در صورتیکه برخلاف نصایح آخریهٔ‌دولتهای‌اروپ‌حرکت نماید هیچکدام از دولتها درهنکام زوم بمعاونت اواقدام نخواهدآمد .

﴿ ازلندن ایضا ﴾ دیروز طرف مغرب درمجلس‌مبعوثان بمناسبت‌تکلیفنامهٔ(مسیواستانوپ) که در باب قندهار نموده بودمذاکرات بعمل آمده درنهایت مجلس کار بکثرت آراء منجرشده درمقابل دویست وشانزده رای باکثریت‌سیصد وسی‌وشش رای تکلیف مومی‌الیه که‌درباب‌عدم‌تخلیهٔ قندهار بود مردود گردیده فقرهٔ تخلیه شهر مذکور استقرار یافته‌است .

درجواب‌سؤالاتی‌که‌دراینباب بوقوع رسید (لوردهارتنیکتون) اظهار داشت که . هرگاه ازجانب دولت انکلیس بواسطهٔ سیاسی ولشکری مداخلهٔ بکار افغانستان واقع بشود موجب اختلال مناسبات‌دوستانه خواهدگردید .

﴿ از بکرش ایضا ﴾ ازجانب‌مجلس‌عمومیهٔ رومانیا پرنس‌شارل حکمران رومانیارا عنوان قرالی(پادشاهی) داده‌شده‌است .

﴿ ازپاریس ۲٦ ربیع‌الاخر ﴾ مسیورینك جنرال قونسل‌دولت فرانسه‌مقیم‌مصر ازماموریت خود عزل شده‌است .

﴿ از پترسبورك ایضاً ﴾ بموجب‌یکقطعه امرنامهٔ ایمپراتوری که‌نشر واعلان شده‌است (کراندوك‌ولادمیر) باقتضای حال‌ازاکنون‌برای دولت‌روس وصی تعیین شده‌است .

ازجانب مامورین ضابطه در پترسبورك تازه‌کی یك نقب دیکررا پی‌برده شده است . ازقرار یکه شایع شده است درشهر پترسبورك ازجانب حکومت ادارهٔ عرفی اعلان خواهد شد .

﴿ ازلندن ایضاً ﴾ دردماغهٔ امید درمیان لشکر انکلیس و باروتوسها جنکی واقع شده تاشش‌ساعت‌طول کشیده‌است . معلوم‌نشده‌است که‌غالبیت درکدام‌جانب‌مانده‌است (کورنیفتون) سرتیپ و بسیاری ازسایر صاحب منصبان انکلیس دراین جنك زخمدار شده اند .

﴿ از پترسبورك ۲۷ ربیع‌الاخر ﴾ دیروز رسم تشییع جنازهٔ ایمپراتور روس در پترسبورك بعمل‌آمد . نعش ایمپراتور مشارالیه درکلیسیای قلعهٔ اندرونی که‌ازچندروز باینطرف درآنجابود بخاك سپرده شد . جمعیت تشییع جنازه خیلی محزون بود همه‌کس برقاتل ایمپراتور نفرین میخواند .

از پارهٔ وقوعات تازه معلوم میشود که‌ادارهٔ پولیس درهنکام حکومت ایمپراتور متوفی یادردست‌کسان بی‌کفایت‌بوده ویاعمدا بی مبالاتی مینموده‌اند . چه‌اکنون ازجانب ضابطه نقبی پیدا شده‌است که استنباط میشود بایدهفته‌ها درعملیات آن‌کار کرده باشند .

﴿ از پترسبورك ۲۸ ربیع‌الاخر ﴾ دیروز بعدازظهر رسم جلوس اعلاحضرت ایمپراتور تازهٔ روس درعمارت زمستانی بطور رسمی اجرا گردید .

پرنس دوکال ولیعهد انکلستان این رسم جلوس را بنام علیا حضرت ملکهٔ انکلستان بعمل‌آورده‌است .

﴿ ازاتن ایضا ﴾ بموجب دستورالعمل وزیرجنك یونان فردا سه‌فوج از عساکر یونان ازاتن‌حرکت‌نموده عازم (اکریبوز)خواهدشد . یك‌فوج‌عساکر استحکام نیز به(لفکاس)فرستاده میشود .

واپورهای(پرنس‌دیدنبورك) و(سلوطانهٔ) نامان‌روس ازایتالی بعزم لنکرکاه (پیره) حرکت نموده‌است .

(رن‌بلانش) نام‌کشتیهٔ زرهدار فرانسه نیز از لنکرکاه پیره بجانب سوریه شامات حرکت کرده است .

﴿ توجیهات ﴾

بعهدهٔ جناب سیادت وسعادتمآب فهدپاشا فرزند جناب مستطاب امیر مکهٔ مکرمه منصب جلیل یکلر بیکی‌کری روم‌ایلی بانضمام دوم‌درجهٔ نشان ذیشان مجیدی .

بعهدهٔ سعادتمآب حاجی حسن یك افندی کدخدای‌سابق خزانهٔ خاصهٔ همایون متصرفی سنجاق(قره‌سی) توجیه فرموده‌شده است .

بجناب دولتمآب فؤاد پاشا یاوراکرم اعلا حضرت پادشاهی نخستین درجهٔ نشان عالیهٔ عثمانی .

بسعادتمآب ادهم پاشا ناظر مکتب حربیه ورئیس ثانیهٔ ارکان‌حرب دوم‌درجهٔ‌نشان ذیشان مجیدی تبدیلا احسان فرموده شده است .

داخلیه

جناب‌سیادت وسعادتمآب مساعد پاشا حفید جناب‌دولت‌وسیادتمآب شریف عبدالمطلب‌افندی امیرمکهٔ مکرمه که‌ازچندی باینطرف در درسعادت بود دیروز بجانب‌حجاز مغفرت‌طراز نموده‌است .

روزنامهٔ (وقت) میکوید . ازجانب بابعالی بحکومت‌خدیویهٔ مصر اخبارشده‌است که هرگاه درمیان دولت‌علیهٔ‌عثمانی ویونانستان‌جنك واقع شود عساکر مصر نیز برزمکاه کسیل خواهد شد .

روزنامهٔ (فاردو بوسفور) میکوید . مسئلهٔ حدود یونان بدون استعمال توپ وتفنك

انجام‌پذیر نتواندشد. بعلت اینکه اراضیٔ که یونانستان میخواهد هرگاه بابعالی واگذار نماید بازاهالی اسلام و (اولاح) که در اراضیٔ مذکوره سکنا دارند راضی نشده یونانیان را بااسلحه استقبال خواهند نمود .

(پرنس ردولف) ولیعهد دولت اوستریا که چندی پیش از این ازمصر عازم زیارت قدس شریف شده بود به (یافه) واردشده‌است .

بموجب خبرهایی که از (اشقودره) رسیده‌است هیئت اتحادی ارناؤدستان بقدردوازده هزار پیاده ویکهزار ودویست نفر سوارجمعیت مسلح آماده داشته‌اند .

پیشتر وقوع ناخوشی طاعون را درنجف اشرف وحوالیٔ آن بقعهٔ متبرکه نوشته بودیم . اکنون بموجب خبرهای آخری معلوم میشود که درخود نجف اشرف ناخوشیٔ مذکور شدت حاصل نموده‌است . ولی ازمواظبت واهتمام مامورین صحیه امیدواری حاصل است که انشاء اه بخارج سرایت نکند .

حکومت انکلیس بمناسبت وقوع همین ناخوشی در حوالی بغداد هست قرار داده‌است کشتیهایی را که ازسواحل شامات بجزیرهٔ (قبریس) وارد میشود سه‌روز کرانین داده‌شود .

روز پنجشنبهٔ گذشته بقدر یکهزار نفر ازعساکر شاهانه بجانب غلوص کسیل کرده‌شده‌است .

هفتهٔ گذشته درازمیر دو بار زلزلهٔ خفیف واقع شده ولی از زیرزمین صدای غریب هولناکی بلند شده است .

﴿ خط حدود تازهٔ یونانستان ﴾

روزنامهٔ (مسنجر) بعنوان بالا میگوید . در باب خط حدود تازه که ازجانب مرخصهای عثمانی تکلیف شده‌است دوروز پیش ازاین اطلاع داده بودیم که ازکدام جاها عبور وبکجا منتهی خواهدشد . ولی بجهة اینکه درنقشه‌های عادی آثاری ازنقاط متعدد که درداخل خط حدود تازه‌است دیده نمیشود بدانسبب اطلاعات مذکوره چندان کافی ووافی نبود . مع ذلك پیارهٔ اطلاعات مقرره میتوانیم مطالعه کنندکان روزنامهٔ خودمانرا ازمقدارحقیقیٔ اراضیٔ که ازجانب دولت علیهٔ عثمانی بیونانستان واگذار میشود بطور لائق آگاهی بدهیم . خط حدود تازهٔ که این بار بابعالی یونانستان تکلیف میکند از مصب رودخانهٔ (نارده) گرفته تامسافت چندمیل راست بمجرای رودخانهٔ مذکور بالارفته شهر (نارده) را درداخل ممالك دولت عثمانی گذاشته ازآنجا عبور وبمسافت چندمیلیٔ سمت شمال شهر (ترحاله) رسیده راست ازسمت شمال شرقیٔ شهرمذکور میگذرد ازآنجا خط بجانب شرق تمایل نموده قصبه‌های (ووکوزنا) و (الونر) و (قوری) و (تورنار) را بیونانستان واگذاشته ازمحاذیٔ مجرای رودخانهٔ (سلامیریا) گذشته درنزدیکیٔ دربند (قره علی) نام بدریای یونان منتهی میشود . اگرچه این تکلیف ازقرار داد کونفرانس خیلی دوراست ولی جان فشانیها که در تعیین این خط کرده‌شده‌است هم یونانستان را خشنود خواهد نمود وهم نیکی نیات بابعالی را درنزد دولتهای بزرك بطور صمیمی و حقیقی ثابت خواهد کرد .

دیگر درمقابل این مساعدات بابعالی اقدام نمودن یونانستان بحرکات جنگجویی غیر محتمل بنظر میآید . چه اراضیٔ مذکوره برای یونانستان درمقابل هرگونه اقدامات واجراءات نافعه مانند میدان بسیار وسیعی است . گذشته ازاین دولت یونان را است که مخاطرات جنك را نیز ازنظر خود دورندارد . ازاین تکلیف بابعالی هیئت سفرا بدولتهای متبوعهٔ خود شان اطلاع داده منتظر جواب هستند مظنون است تاآخراین هفته بکار بردن سایر تدابیر را احتیاج واقع نشود .

روزنامهٔ (ترجمان حقیقت) میگوید . مسیو براتیانو سفیر رومانیا پریروز بابعالی رفته باجناب مستطاب رئیس وکلا ووزیرخارجیه مدت طولانی ملاقات نموده‌است . هیچ شبهه نیست که مقصود از سفیر مشار الیه ازاین ملاقات طولانی تبلیغ و یادآوریٔ عنوان پادشاهیٔ حکمران رومانیا بوده است که دراین نزدیکی بموجب قرار داد مجالس اعیان ومبعوثان بایشان داده‌شده است . ولی ازجواب تصدیق وعدم تصدیق بابعالی اطلاع درستی حاصل نشده‌است .

ازجانب مجلس عمومیٔ ولایت روم ایلیٔ شرقی نظامنامهٔ عبارت از پانزده مواد ترتیب داده شده‌است . ولی ازجملهٔ موادمذکوره بابعالی چهار ماده‌را تصدیق نموده‌است .

خارجیه

بموجب خبرهای تلگرافیٔ (تولون) ازجانب وزیرجنك فرانسه دستورالعمل داده‌شده‌است که . یکهزار صندوق تفنك (شاسبو) که برای فرستاده‌شدن بیونانستان درآنجا حاضرشده بوده‌است فرستاده نشده درانبارهای اسلحهٔ آنجا نگاهداشته‌شود .

ازجانب اعلاحضرت علکساندرسوم ایمپراتور تازهٔ روس برای تبلیغ خبر وفات پدر خودشان چندنفر مامور مخصوص بدربار دولتهای اروپ فرستاده شده است . ازآنجمله (کونت پیه‌ر شوالوف) بدربارهای (رؤم) و(وین) و(پرنس وورونزوف) بلندن و(پرنس سوواروف) بدربار برلین ماموریت داشته‌اند .

روزنامهٔ (کزت ناسیونال) بموجب خبرهای تلگرافی پترسبورك میگوید . ناخوشی پرنس غورچاکوف بدرجهٔ سخت بوده‌است که ممکن نیست در رسم جنازهٔ ایمپراتور حاضر بشود . بنابراین روایت میشود که مشارالیه بجهة ناخوشی خود که نمیتواند بکارها رسیدگی نماید ازمناصب ریاست وزرا ووزارت خارجیه که در عهده داشت معزول گردیده بجای مشارالیه (کونت ادلبرك) بریاست وزرا ووزارت خارجیه معین بشود .

بموجب خبرهای آخری اطلاع حاصل شده است که . ایوب خان حکمران هرات در بلخ با محمدهاشم خان وسردار موسی جان فرزند امیر یعقوب خان یکی شده آمادهٔ یورش بکابل بوده‌اند .

اگرچه ازتمایلات ایمپراتور تازه بهواخواهی (اسلاوون) بعیدبنظر نمیآید که مناسبات دوستانه درمیان دولتین المان وروس مختل شده موجب حدوث غائلهٔ گردد . ولی احتمال نمیرود که ایمپراتور تازه بدین زودی مسلك متخذهٔ خودرا تغییرداده پولیتیك دیگری پیش گیرد .

(مسیو برنار فراری) که ازدانشمندان اهالی ایتالی ومدتها درممالك محروسهٔ عثمانی وایران وهندوستان سیاحت نموده ازوضع ممالك مشرق زمین وعادات مسلمانان اطلاعات کامل حاصل نموده‌است در باب مسئلهٔ یونان مقالهٔ ازتمایلات ملت (لاتین) بدولت عثمانی بواسطهٔ روزنامهٔ (وقت) نشر نموده ضمنا پارهٔ سخنان را که در باب مظالم وتعدی مسلمانان برعیسویان زیر دست که‌میکوید اختراع کردهٔ دشمنان اسلام‌است ردنموده سخن ازظلم و بی‌حسابی وتعدیها که‌در بلغارستان در بارهٔ مسلمانان همه روز بلغاریان باآشکاری ودرنهایت بی‌باکی و وحشیگری بعمل میاورند بمیان آورده اخبار نامهای اروپ را دراینباب بحق مورد مؤاخذه مینماید که‌چرا مظالم بلغاریان‌را پرده پوشی میکنند پس زمام کلام‌را بوضع ایران وایرانیان ودرجهٔ رعایت ایشان دربارهٔ تبعهٔ غیرمسلم معطوف میدارد . ماترجمهٔ خلاصهٔ مقالهٔ اورا که‌جهات تعلق بایران داشت ذیلا میگذاریم .

(ترجمهٔ خلاصه مقاله)

مسیو برنار فراری میگوید . من مدتهای طولانی اروپ قدیم عثمانی وسمت اناطولی راسیاحت کرده‌ام مدنیت اروپ بصفحات اناطولی نیز بتدریج داخل میشود .

ممالك ایرانرا نیز ازهندوستان گرفته تاکنار دریای (حزر) گردیدم بااینکه در آنصفحات نام مدنیت اروپ تازه شنیده میشود وایرانیان هم تماما مسلمان وشیعی مذهب هستند بازبرای العین دیدم که درباب نگاهداری حقوق عیسویان جدبلیغ بعمل میآورند بطوریکه در بعض جاهای اروپ مسلمانان بدانمرتبه حقوق خودشانرا دارا نیستند .

برای اثبات مدعا ازاصفهان مضمون کاغذی‌را که (پاسقال ارا کلیان) رئیس روحانی ملت کاتولیك ارامنه پیشتر بمن نوشته‌است دراینجاذکر میکنم .

(کاغذ پاسقال ارا کلیان)

حضرت ظل‌السلطان مسعود میرزا که‌پرنس ووالی عزیز وگرامی مملکت‌ماست پس ازملاقات شما تاکنون التفات وتوجه خودشانرا در بارهٔ‌ما بقرار سابق دریغ نمیفرمایند . حضرت پرنس مشارالیه چندروز پیش فرمانی بمافرستاده درضمن بمامورین روحانی کاتولیك که‌درقصبهٔ (جلفا) ازمضافات اصفهان متوطن هستند سالیانه مبلغ یکصد وپنجاه تومان مواجب مقررفرموده‌است .

پرنس مشارالیه علاوه براین پیوسته دراثنای ملاقات شفاها نیز مزید توجه وحمایت‌خودشانرا در بارهٔ‌ما اظهار میفرمایند . حاجت نمی بینم که درجهٔ مدح‌وستایش اینکونه شاهزاده را بیان نمایم که بچه‌مرتبه شایستهٔ مدح‌ودرخور ستایش است . اینقدر توانم گفت که هیچیك از پرنسهای عیسوی در بارهٔ کاتولیکها باین‌درجه احسان وحمایت ننموده‌است . انتهی

اکنون سؤال میکنم بدرجهٔ که یك پرنس ایرانی دربارهٔ قاتولیکهای عیسوی بذل لطف وعنایت‌میکندچرا پرنسهای عیسوی (ارتودوکس) در بارهٔ مسلمانان آنکونه لطف ومروت بعمل نمیآورند . اما درجواب خواهید گفت که . پولیتیك مقتضی این‌وضع‌است . آنوقت‌میگویم . چون‌پرنسهای‌عیسوی ارتودوکس آثار (ماکیاول) را که از مؤلفین ووزرای قدیم ایتالی واز حیله ودسیسه مروج اجرای هرگونه مظالم سیاسی بود نمیتوانند بطورلائق تتبع نمایند این‌است که هرروز فعلا دراجرای مقاصد ونیات او اقدامات بکارمیبرند ....

اخبارنامهٔ (دیلی نیوز) میگوید . حالت اعلا حضرت سوم علکساندر ایمپراتور تازهٔ روس درمعاملات غیررسمی بدرجهٔ مطبوع است که‌بحالشان غبطه باید کرد . گذشته ازآن خود شان بالفطره بطور قطعی ازحرکات انتریك آمیز ودسائس انکیز خوش ندارند . این‌حالت ایمپراتور مشارالیه درکارهای سیاسی عمومی نوعی امیدواری از بقای امنیت وآسایش میدهد . ایمپراتور مشارالیه بطور لائق فهمیده‌است که اعادهٔ امن وآسایش داخلی که‌ازانقلابات آخری ظاهرشده‌است باجرای تدابیر سخت گیری وجبر ونفی ممکن نتواندشد . واین نکته‌را بتجربه یقین نموده‌است .

روزنامهٔ (کلوب) نیز دراینباب میگوید . اگرچه ایمپراتور تازهٔ روس بمجرد جلوس بتخت ایمپراتوری بپارهٔ تدابیر مؤکده اقدام نمود ولی بمحض اینکه هوا خواهان آزادی روی کار آمدند تغییری درمسلکشان روی داده‌ازآرزوی سابقش اثری دروی باقی نخواهدماند که‌این یکی رابدلائل اثبات توان نمود . چون ایمپراتور متوفی نیز درآغاز حکومت خودشان خیلی اصلاحات پرور بودند حتی دراثنای جلوس خودشان فقرهٔ اسارت‌را که تاآزمان درممالك روس معمول بود بکلی لغو نموده ازمیان برداشته اسیرهارا آزادی بخشید که‌این یکی‌را ازجملهٔ آثارخوب و بسیار مرغوب وذکر خیرنام اومعدود توان نمود . ولی‌درثانی اطراف ایمپراتور مشارالیه‌را مصاحبان بد احاطه نموده واسطهٔ جبر وسخت کیری ونفی درممالك روس گردیدند . بنابراین ملاحظات ازاینکه ایمپراتور تازه درافکار صائبهٔ خود باقی خواهد ماند امیدواری حاصل نیست . معذلك مامول است که‌این غوائل داخلی بطور موقت برداشته شده چندگاهی انقلاب وهیجان حاضر مبدل بآرامی وسکونت گردد . ولی ازانقلابات آخری نوعی تاثیر درکارهای سیاسی خارجی حاصل توان گردید .

اخبارنامهٔ (مورنین پوست) بموجب تلگرافنامهٔ پترسبورك مورخ ۱۵ ماه‌مارس فرنکی (مطابق ۱۴ ربیع‌الاخر) میگوید .

علکساندر سوم ایمپراتور تازهٔ روس امروز بطور مخصوص ازاهالی پذیرایی نموده درآن ضمن ازجلوس خودشان درمیان این وضع اسف آمیز سخن بمیان آورده‌اظهارداشته‌است که . مانند پدرخود سعی خواهم کرد که مظهر محبت عموم اهالی‌روس بوده باشم ودراینباب محتاج بمعاونت صاحبان حمیت وغیرت‌هستم .

رسم تحلیف ایمپراتور تازه دیروز طرف ظهر درعمارت زمستانی بعمل آورده شده است . دراین رسم تحلیف موافق معتادقدیم رفتار شده ایمپراتور مشارالیه ازصالون (تالار)های عمارت گذشته بکلیسا عزیمت نموده است . درصالون موسوم به(نیکولا) بسیاری ازجنرالها وصاحب منصبان معتبر اجتماع نموده بودند . ایمپراتور مشارالیه دراثنای مرور ازآنجا درنهایت حزن

وتأثر حاضرین را تعزیت گفته ازحسن توجه ایشان در بارهٔ خود تشکر نموده‌است ٠

ایمپراتور مشار الیه خطاب بهیئت وزرا واعضای مجلس شورای دولت نیز کرده دراین زمینه مقالهٔ خوانده آنانرا نیز تعزیت وتسلیت نموده است ٠ هیئت وکلا واعضای مجلس نیز درمقابل درباب صدق خلوصشان در بارهٔ ایمپراتور قسم یاد نموده‌اند ٠ پس ازآن ایمپراتورمشارالیه بقرار معتاد بقرارگاه ایمپراتوری برگشته‌است ٠

دیروز رسم تحلیف عساکرروس بعمل آورده شده‌است٠ درکوچهای پترسبورك بااینکه خیلی جمعیت وازدحام هست بازحرکاتی که مخل آسایش باشد بوقوع نرسیده‌است ٠ تنها درمیان اهالی چندان اثارحزن وتاسف مشاهده نمیشود ٠

دیروز ازجانب ایمپراتور تازه بیانامهٔ خطاب باهالیٔ دهات نشرکرده شده ضمنا دهاتیان بجهة اثبات صداقت خودشان در بارهٔ ایمپراتور باجرای رسم تحلیف دعوت کرده شده‌اند ٠

بموجب دستورالعمل اعلا حضرت ایمپراتور المان بمناسبت وفات ایمپراتور روس خانوادهٔ سلطنت المان چهار هفته علائم ماتم بر پاخواهند داشت ٠

درافواج عساکرالمان که ایمپراتور متوفای روس سمت کوماندانی بطور فخری داشت نیز حسب الامر اعلا حضرت ایمپراتورالمان پنج هفته ماتم گرفته خواهدشد ٠

بموجب یك اعلان رسمی که درباب وفات ایمپراتور ازجانب اعلا حضرت ایمپراتور المان نشرشده‌است ایمپراتور مشارالیه اظهارداشته‌است که ٠ عساکر المان بحزن وتاسفی که ازجهة وفات دوست وفادار وهمشیره زاده ام ایمپراتور روس بمن وارد آمده است امیدوارم مراهمراهی نمایند٠ بمناسبت اینکه ایمپراتور متوفی درنیك بختیٔ ملت المان علاقه داشت باید درمقابل ازفوتش بیان تاسف نمود٠

اعلاحضرت ایمپراتورالمان بتاریخ ۱۵ ماه مارس فرنکی طرف ظهر رئیس اول وثانیٔ مجلس پارلمنت المانرا برای اجرای رسم تعزیت بحضور خودشان پذیرایی نموده ازقرارداد مجلس پارلمنت درباب تعزیت اظهار تشکر نموده ضمنا اظهار داشته‌است که٠ بمناسبت وفات ایمپراتور ازدوجهة متاسف هستم زیرا باایمپراتورمتوفی علاوه ازرابطهٔ قرابت وخویشی که ازسالیان دراز باخانوادهٔ سلطنت المان داشتند نوعی مناسبات دوستی بطور صمیمی نیز درمیان ما برقرار بود که این دوجهة موجب ازدیاد محبت من در بارهٔ ایمپراتورمتوفی بودی٠ ولی حیات وممات نیك بختی وبد بختی همه در دست قدرت خداونداست ٠ بنابراین ازوظائف عمدهٔ مجالس پارلمنت است که پیوسته درمقابل اینگونه حرکات وتمایلات که موجب خرابی است پایداری نموده بصاحبان نیات فاسده آنقدرفرصت ندهند که حد معروف را تجاوز نمایند ٠

پس ازاین بیانات ایمپراتوری رئیس مجلس پارلمنت وهمراهانش رخصت انصراف یافته ازحضور ایمپراتور بیرون آمده‌اند ٠

اعلا حضرت ایمپراتور المان بمناسبت وقعهٔ ناکوار پترسبورك قدری اضطراب داشته‌است٠ بنابراین اطبا سپارش نموده‌اند مدتی استراحت نماید ٠ پس ازآنکه اعتدالی درهوا حاصل شد ایمپراتورمشارالیه به(ویسباد) رفته مدتی درآنجا باستراحت خواهدگذرانید ٠

اخبارنامهٔ (کورسپوندانس دوپست میکوید٠ دولت یونان درابتدای ماه آوریل فرنکی عساکر خودرا دستورالعمل خواهدداد که حدود عثمانی را تجاوز نمایند ٠ تدارکات جنك ازهرجهة ختام یافته است ولی منتظر نتیجهٔ مجلس مذاکرات اسلامبول هستند ٠ گذشته ازآن عملیات استحکام سواحل یونان نیز قدری ناتمام است ٠ اکنون یونانیان اقدامات بکار خواهند برد که درقطعات (اپیر) و(تسالیا) اختلال وفتنه القا کرده استفاده نمایند ٠

اخبار نکار روزنامهٔ (فیکارو) منطبعهٔ پاریس ازاتن پای تخت یونان مینویسد ٠ اینروزها با (هاجی پترو) نام که یکی از اجودانهای اعلا حضرت پادشاه یونان است ملاقات نموده مومی الیه درباب مسئلهٔ حدود یونان چنین گفت که ٠ سه سال است اروپ (یونان) را بفریب نگاهداشته است ٠ نخستین تکلیفی که بهواخواهیٔ ما(یونان) کرده‌شد ازجانب دولت فرانسه بود که درکونکرهٔ برلین بمیان آورده‌شد وقطعات(اپیر) و(تسالیا)را که موطن ملت روم است بما وعده کردند حال آنکه مادر آن اثنا خود چیزی نمیخواستیم ٠ دولت عثمانی هم از واگذارنمودن (پروزه) و(مجوه) و(یکیشهر) که ازنقاط مهم وعمدهٔ اراضیٔ مذکوره است ابا وامتناع مینماید ٠ دولتهای بزرك برای اصلاح ذات البین پای بمیان گذاشته پس ازآنکه بیست بار بما وعده داده بودند نتوانستند اراضیٔ مذکوره را تسلیم نمایند ٠ لهذا ما را بصبر وسکونت نصیحت داده در حالتیکه حاضر سلاح وآمادهٔ جنك بودیم بموجب نصایح صبر پیشه کرده ازجای خود حرکت ننمودیم ٠ اینك سه سال است که مسئله درعقدهٔ تعویق مانده باز بقرار روزاول است ولی این وضع پایدارنتواند ماند ٠

اکنون ماهفتاد وپنجهزار نفر لشکر آماده داریم ٠ باقوت عساکر دا وطلب واهالی دهات (اپیر) و(تسالیا) تا دوماه دیکر ممکن است که بقدر یکصد وپنجاه هزارنفر قوت لشکری آماده نماییم ٠ وممکن نیست که مابدون حصول مقصود پای عقب بگذاریم ٠ زمان ترکیدن خپاره‌ها رسیده است ٠ هرگاه طاق فلك برسرمانکون شود ازاین وضع بهتر است ٠ هرچه بادا باد گفته جنك میخواهیم ٠ درهنگام سیاحت پادشاه ما (یونان) بفرانسه من نیز درخدمتش بودم ٠ با (مسیو کامبتا) دراثنای طعام سخن ازپولیتیك بمیان آمد ٠ پس ازصرف طعام پادشاه مابامسیو کامبتا بطورمخصوص ملاقات کردند درآن ملاقات از فقرهٔ توسط دولتین فرانسه وانکلیس سخن بمیان آمده تعاطیٔ افکار شد ولی مسیو کامبتا ازجانب فرانسه داده‌شدن اسلحه بیونانستانرا وعده ننمود ٠ مسیو فراسینه نیز اینگونه وعدهٔ نداده‌است ٠

اخبارنکار مومی الیه پس ازآن فقرهٔ ملاقات دیکر با(مسیو کوموندروس) رئیس وزرای یونان نموده مکالمات خودشانرا بقرار ذیل مینویسد ٠

مسیو کوموندروس – جای تعجب وحیرت است درحالتیکه فرانسه مارا تشویق میکرد (مسیو بارتلمی سنت انلر) وزیر خارجیهٔ فرانسه کاغذی نوشته مسلك فرانسه‌را تغییرداد ٠ هرگاه بکوید ازوقوع جنك ترسید این حرف سست است و وقوع جنك بوجهی دراینباب ملحوظ نتوانست بشود زیرا دولتهای بزرك باتفاق همدیکردر باب اجرای احکام عهدنامهٔ برلین بدون اینکه یك توپ انداخته شود میتوانستند بابعالی را

در باب واکذار نمودن اراضیٔ موعوده ناچار نماند . حال آنکه باعتقادما بالعکس بسبب تغییر دادن فرانسه مسلك خودرا ناچار جنك واقع خواهد شد .

مخبر ـ آیامسیو کامبتاخواه بواسطهٔ ماموریت (جنرال توماس) وخواه بلاواسطه معاونت فرانسه‌را در بارهٔ یونانستان وعده داده‌است؟

مسیو کوندروس ـ خیرمسیو کامبتا بما هیچ چیزی وعده ننموده‌است . ولی‌مسیو کامبتا درواقع دوست وهوا خواه یونان‌است . دراین موسم تابستان خود بامسیو کامبتا ملاقات نموده خیلی صحبت داشتیم ومعاینه دیدم که دوستدارما وهوا خواه پولیتیك آنزمان دولت فرانسه‌است حال آنکه خود هیچ چیز بما وعده ننموده هرخواهشی که‌ازمشارالیه نمودیم درجواب ماراسپارش نمودکه بهیئت وزرا رجوع نمایم . اگرچه مسیو کامبتا خود هم بطور خصوصی پارهٔ مطالب‌را تحسین و بعضی‌را مورد مواخذه نمود ولی خواه درباب خرید اسلحه وخواه درخصوص ماموریت (جنرال طوماس) وخواستن صاحب منصبان فرانسه‌بخدمت‌عسکری یونان که‌باوزرای فرانسه گفتگو داشتیم ابدامداخله نکرده است .

مخبر ـ درباب مذاکراتی که‌دراسلامبول بعمل آورده میشود نیات وافکار شما چگونه وچیست .

مسیو کوموندروس ـ باعتقاد من از این مذاکرات نتیجهٔ حاصل نتواندشد چه ترکها اروپرا کول‌زده فریب میدهند اکنون آنها (ترکها) از جانب فرانسه‌ها که‌دوستان‌قدیم‌ما هستند مظهر توجه ومعاونت شده‌اند بنابراین چنانکه عادت ایشان (ترکها) است مسئله‌را پیش از پیش طول‌میدهند ودرآخر هم هیچ چیز نخواهند کرد . گذشته ازهمهٔ اینها هرگاه‌مسئله تنها عبارت ازواکذاری (پره‌وزه) نیز باشد یونانستان دراصرار خود ثابت‌قدم خواهد بود و بوجهی ازنیات خودمان دوری نخواهیم جست .

مخبر ـ آیا جنك خواهید کرد .

مسیو کوموندروس ـ آری جنك خواهیم نمود .

مخبر ـ درمقابل (اپیر) و (تسالیا) فقرهٔ واکذاریٔ (کرید)را که‌درمیان‌است ومیکویند پرنس بسمارك این تکلیف‌را نموده است نیات وافکار شما چیست .

مسیو کوموندروس ـ مظنون‌است که‌پرنس بسمارك برای انجام‌دادن مسئله واکذار نمودن کریدرانصور نموده‌باشد ولی‌بطور رسمی اینکونه تکلیفی کرده نشده‌است .

مخبر ـ هرگاه اینکونه تکلیفی بشود شماقبول خواهیدکرد .

مسیو کوموندروس ـ خیر قبول نخواهیم نمود . (وقت)

﴿ مکتوب ﴾

خدمت منشی محترم اختر زحمت عرض‌میدهد دعاکو یکنفر هستم ازطبقهٔ واعظین که درسال هشتاد وهشت بسبب قحط وغلایی که درایران بروز کرد جلای‌وطن نموده باعیال خودم در یکی ازشهرهای همجوار ایران توقف اختیار کرده بازشروع بوظیفهٔ خود نمودم وبقدرمقدورتاکنون ازنصایح ودلالت امت مرحومه کوتاهی نکرده وامر معاشم نیز باقناعت وفراغت طوری گذشته ومیگذردکه بجهة دعاکو آسودکیٔ خیال حاصل شده قدری هم در اوضاع خارجه وخیالات دولتهای دور ونزدیك ووضع پولیتیك آسیا غور نموده ومیفهمم . الحق غفلت روسای دین مبین از اینفقرات ویاتغافل آنها خیلی اسباب حیرت وپریشانیم گردیده چون هرطبقه ازصنف خودش حرف‌میزند بنده هم بادیگران کارندارم میخواهم ازسلسله وهمقطاران‌خودکه‌زمرهٔ علما وواعظین هستند شمهٔ خدمت جناب شما عرض نموده طبع ونشرآنرادرصحائف اختردرخشنده برای‌اطلاع‌عموم التماس نمایم .

این‌یکی نزد خواص وعوام معلوم ومشخص است که یکی هم ازفروع دین مبین مسئلهٔ جهاد میباشد . چنانچه صوم وصلوة وخمس وزکوة وحج عموم مسلمین را واجب است همچنین جهاد نیز بهمهٔ افرادمسلمین بشروط مقرره‌واجب‌میباشد . پس چرا دراین حال علماءاعلام ملتفت‌اهمیت این مسئله نشده ودررسالهٔ خودشان بایخطلب‌تفصیلی نداده بنظر بی اعتنایی ازسرآن میگذرند . مگر ضعف اسلام وقوت سایرین را نمیدانند . مگر بممالك افغانستان وهندوستان وترکستان وقفقاز وقریم وبعض جهات اناطولی وروم‌ایلی نگاه‌کرده عبرت نمیگیرند . مگر معتقد نیستند (کاین زخم اندرون کند آخر سرایتی) مگر بیضهٔ اسلام را محض عبارت ازچند پارچه زمین معروف‌میدانند . چرا واعظین درهمهٔ مدت یکماه رمضان‌المبارك وسایر ایام متبرکه دوکلمه هم ازاین مسئلهٔ عمده کوشزد مردم نمیکنند . یا اینکه ملت خود مارا اینقدر دیندار ومطیع میدانند که یك اشارتی درحالت اقتضا بعزم جهاد همه حاضر جنك وجدال خواهندشدکه بدین ملاحظه دعوت پیش ازوقت را لازم نمیدانند . مگر نمی بینندکه‌شخص ازیکتومان پولش درراه مصالح مسلمین نمیکندرد تاچه رسد بجانش .

حال آنکه این مسئله ایست محتاج بوقتهای طولانی که باید پیش ازوقت بمرور مردم‌رابمواعظ بلیغه ونصایح شافیه مستعد نمود وکوششانرا پرکرد . علاوه براین مردم‌را بیادکرفتن علوم حربیهٔ حالیهٔ دنیا باید تحریص نمود اقلا هرشخص عالم پسرش را وادارد که هرروز نیساعت تفنك انداختن ومشق جنك کردن را یاد بگیرند . درحالتیکه سایر ملل درمذهبشان جهاد نیست محض باقتضای زمان عموما فنون جنك یاد میگیرند چرا ما باید فرائض دینی خود مانرا که موجب افتخار وسربلندیٔ دارین است ترك نماییم . درصورتیکه این‌مسئلهٔ عمده‌را بزرکان وپیشوایان ملت درصدد تعمیم در آمدند فلان خان ویافلان حاجی آنوقت البته بجای تفنك حاجی مصطفی و(صاری‌علی) تفنکهای(مارتینی) و(سوزندار) پیدا کرده پسرش را رخصت تعلیم فنون جنك ودفاع خواهد داد .

الحق این‌یك مسئله‌ایست که‌نه‌دخل بدولت دارد ونه احتیاج ببودن قانون که بکویند ای بابا اینهاهمه‌محتاج ببودن قانون مضبوط ومنظم‌است . آیا براین مسئله ملتفت نشده اندکه‌شارع مقدس صلوة‌اه علیه وآله چرا همهٔ اسباب بردوباخت‌را حرام فرمود الااسب دوانی وتیراندازی‌را . البته معلوم همهٔ دانشمندان‌است که‌انوقت عمده ترین علم جنك عبارت از سواری وتیر اندازی بود لهذا اینهارا مشروع فرمودندکه همه طبقهٔ مسلمین ازاین دوعلم مطلع بشوند که دروقت هجوم دشمن‌همه افراد ملت بتوانند بدفع‌هجوم آنها تقابل نمایند . هرگاه شارع‌مقدس دراین‌عصرمیشدعموم‌مسلمین‌را بطور قطعی وصراحة حتم میفرمود که رفته علم

جنك حالیه رابجهة حفظ اسلام ازهرجاوازهرکس که باشد یاد بگیرند • دراین حرفی نیست که جهاد واجب است دراین صورت سؤالی میکنم درحالتیکه فردا اعلان جهاد کرده شد یکی من خودم باچه علم وکدام سلاح بروم درمقابل توپهای (کروپ) و(مترالیوز) وتفنکهای(تهپر) واین علوم جنك مقابله ویامدافعه نمایم • واضح است تا اینکه من هم اقلا یکی دونوع ازحرکات جنك حالیه را تابلد نشوم مقابلهٔ من با آنها (صحبت سنك وسبو) و(مشت وخارا) خواهدشد •

آخر انصاف است تاکی مردم را در وادی جهل ونادانی حیران وسرگردان باید گذاشت باطفال ملت ازلیلی ومجنون وحافظ وسعدی درس داد • تاچند قصیدهٔ امرالقیس وسبعهٔ علویه را درمجالس ترکیب کرده بدرجهٔ فضل وکمال خود بالید • اینقدر مصنفات که درهمهٔ ممالك ایران داریم یکی ازوطن پرستی وملت دوستی حرف نمیزند ومعنی حب وطن را که میفرمایند ﴿ حب الوطن من الایمان ﴾ باین ملت بیچاره تفسیر نمیکنند سهل است بعضی نیز هستند این کلام را که فی الواقع ملوك کلام وسبب عمدهٔ ترقی وتمدن همهٔ فرنکستان است بعکس آن تاویل میکنند و باکمال لذت میخوانند •

(این وطن شام وعراق وفارس نیست)
(این وطن شهریست کانرا نام نیست)

خیردما کو باجسارت میکویم که (این وطن شام وعراق فارس بین) • باری همیشه باین فکر پیچیده بودم تا اینکه امروزها کسی از معروفین شهرمراجعت ازبیت اه الحرام نموده وچندنسخه ازتفلیس ازرسالهای رشدیه آورده یکی راهم بمن هدیه فرستاده بود فی الواقع ایران وایرانیان را باین مصنف رساله تازه تبریك میکنم من با الف بایش کارندارم چیزیکه بمن تأثیر کردومرا بنوشتن این ورقه وادار کرد آن مسئلهٔ حب وطن وتقسیم عمر بدوقسم بود خدا شاهد است آنقدر بمن مؤثر شد که کویا ازیك عالم واردعالم دیکرم نمود بما اسلامیان واجب است که بجهت مصنف مومی الیه نشانکاههادرست نمائیم ونام نامیٔ اورا درکتابهای خود ثبت وضبط نمائیم ازقرار یکه تحقیق کردم کویا جوانیست بیست پنجساله که تخم وطن داریرا درمیان هموطنان خود پاشید ویقینا نصایح اوبی ثمرنخواهدشد زیرا ازتأثیر کلامش مشخص میشود که لفظ جان نثاری ملت بخودش نبسته بلکه ازراه اعتقاد وحقیقت کفته چونکه (پیکان به تیرجا کندآنکاه برنشان) این دما کوعجالة چیزیکه ازدستم میآید درحق آنجناب صانه اه عن الحدثان دعا است ولی بشما که نیکخواهی وخوشبختی اینقدرنفوس را درعهده دارید واجب است تحریرا جناب آقامیرزا رضا مصنف رسالهٔ رشدیه وامثال آنهارا باین خیالات مقدسه ووطن دوستی ترغیب وتحریص نمائید که خوش بختی آیندهٔ ملت مابسته بوجود این جور جوانان باتربیت وباغیرت میباشد بلی بلی (میکویم ومیآیمش ازعهده بیرون) (امضا)

مع

﴿ بقیه ازترجمهٔ لایحهٔ هیئت سفارت ﴾
﴿ (ژاپون) که در باب اصلاح وترقی وضع ﴾
﴿ ممالك آسیا نوشته اند (تتمهٔ ازشمارهٔ (۱٤) ﴾

اهالی آسیا برخلاف اروپ مانند کله های آرام کوسفند هستند که روی مراتع وسیع سبز وخرم پهن شده هرکله درمراتع ومزارع خودشان درنهایت امنیت واستقلال وآزادکی وخوشحالی بدون مداخله بکار دیکران مشغول خوردن قسمتهای خودشان وچرا کردن بودندی تا آنکه بالاخره شیرهای مذکور پیداشدند چون این شیرهای خونخوار درممالك خودشکار پیدانمی کنند بنابراین بطور مخفی بیرون میآیند محض آنکه آذوقهٔ خودرا نکاهدارندوشکاری درمزارع کوسفندان پیدا کنند • چون اهالی اروپ در باغ آسیا باین وضع راه پیدا کرده توانسته اند بعضی ازکله های کوسفندرا شکار نمایند پس نباید فرصت باآنهاداد بل برای تامین آیندهٔ کوسفندان لازم است تدابیر بکار برده نکذاریم درچنکال شیران زبون کردند و بیش ازاین ازصدمهٔ آنان مضطرب باشند • بدین ملاحظات لزوم اتفاق واتحاد ملل آسیا واضح است که نافع خواهد بود ودراینباب نباید وقت را تضییع نمود •

پس تکلیف دولتهای بزرك آسیا چیست

تکلیف دولتهای بزرك آسیا این است که نخست درمیان خودشان اسباب مناسبات دوستانه وترددرا بطوری که بقاعده ومفید باشد برقرار دارند بهر نحوی که هست دراستعمال کشتیها وسایر معمولات واسباب حمل ونقل اروپ بقدر یکه ممکن است خود داری نموده و نکذارند که بدین وسائل اروپ راه مداخله بکار های آسیا پیدا بکنند •

ثانیا • لازم است درکارهای تجارت وزراعت آسیا بقدرمقدور اقدامات بکار برده ترقی داده شود • ازجانب همهٔ دولتهای آسیانیز باید دراینباب اسباب سهولت فراهم آورده شود تااینکه نتائج حسنهٔ آن ظاهر کردد • زیرا تجارت اسباب عمدهٔ ارتباط دولتهای آسیا میباشد • ترقی صنایع وزراعت نیز اکر درست ملاحظه شود بسته بترقی تجارت است باید برای ترقی تجارت آسیا هرکونه اسباب سهولت فراهم آورده شده امتیازنامهای فوق العاده داده شود •

ثالثا • السنهٔ اروپ نیز باید درمدارس آسیا آموخته شود و بقدر امکان باید ازالسنهٔ خارجه اجتناب نمود کارهارا چنان باید مضبوط داشت که هیچیك ازاهالی خارجه نتوانند بر وابط دولتهای آسیا اطلاع بهرسانند ودرهر مطلب که باشد مداخلات بیکانه رامانع بایدشد ونباید بسخنهای بیکانکان اعتنا کرد زیرا هر سخن که آنها بکویند مقصود شان درحقیقت قطع نمودن مناسبات دولتهای آسیا ازهمدیکراست که درمیان آنها القای نفاق نموده برای پیشرفت مقصود خودشان مانع اتفاق آنها کردند •

خلاصه مقصود اصلیٔ هیئت مذکوراین است که عموم اهالیٔ اسیارا ازغفلت بیدارنموده وادارند براینکه درترقی مملکت واسایش خود بکوشند • ولی نه اینکه محض این فقرات مایه واسباب منازعه وتشویق درجنك بشود • درحقیقت باید حقوق ملت وشان آنرا دیکران دانسته وپاس آنرا نکاهدارند • چون دولتهای اروپ این فقرات را بواسطهٔ دلائل وبراهین نتوانسته اند بنمایند بواسطهٔ قوت سلاح بعمل آوردند ولی اینکونه اقدامات جبری که اسباب وحشیکری وعدم انسانیت است نبایست بواسطهٔ مردمان دانشمند مجری بشود • پس هیئت مجلس مارا است که این حرکات را پروتست نموده باشد • زیرا اصل مقصود هیئت ما این است درجمیع مطالب عدالت را بعمل بیاورد ومارا است که درهرکار مستقیم الاطوار ودرست کردار باشیم وتنها باجرای اینکونه وسائل ما میتوانیم اطمینان از اجرای عدالت صحیحه داشته باشیم چه ما انسان ازمعقولات هستیم بنابراین باید درهرکار موافق عقل رفتار کرده ازمخارج غیر لازم جنك کناره جوییم • وراه صلح را پیشنهاد خود نمائیم • واخرین تکلیف ما است که همکی

ازروی خلوص نیت متفق شده بجهة جمیع اسبا اسباب نیك بختی و ترقی وآسایش را فراهم بیاوریم بطور یکه بهیچوجه منافی بامذهب وغیره نباشد .

(انتهی)

سواد رقیمهٔ که جناب مستطاب فخرالسادات والمجتهدین مرجع الاسلام والمسلمین آقایی نظام العلما در باب تحسین رسالهٔ الفبای تازهٔ عالیجاه مجدت همراه آقا میرزا رضا نایب اول جنرال قونسلگریٔ دولت علیهٔ ایران مقیم نفلیس که در باب اصلاح وتغییر الفبای ترتیب نموده است مرقوم فرموده اند ازجایی بادارهٔ اختر رسیده اینك تبرکا درذیل نوشته میشود .

برادر مکرما .

تاخیر جواب رسالهٔ معهودی این بود که بنکات وتفصیل آن ملتفت شده زحمت بدهم یحان عزیزت تا کنون بجز یکدو دفعه مطالعه بطور اجمال از کثرت کرفتاری ومشغله فرصت ومجال نکردم . همینکه شما اینکونه منشأ آثار وصاحب خیالات عالیه هستید کمال امیدواری هست که انشاء مساعی جمیلهٔ شما بهدر نرود ولی نکتهٔ بنظرم آمد بملاحظهٔ زکاوت وفطانت که ازشما سراغ دارم خاطر شریفرا بآن نکته ملتفت مینمایم درروزنامهٔ اختر وسایر جاها دیدم که این را بتعبیر تغییر الفبای اسلام نوشته اند بعد ازآنکه الفبای قدیم باسلام نسبت داده شد تغییر دهندهٔ او باید ازمؤسسین اسلام باشد . اکر مقصود اختراع الفبای جدید است درآنصورت باسلام نسبت دادن لزوم ندارد دردنیا هزار کونه اختراع میشود یکی هم این باشد . درحقیقت این کتابچه خط جدیدی است اختراع شده لائق هر کونه تحسین وتمجید میباشد ولی خوب است شما این اختراع را که کرده اید باسم الفبای جدید موسوم ومشهور سازید این کارها ربطی باسلام وغیر اسلام ندارد . زیاده زحمتی نیست .

فی ۱۲ ربیع الاول ۹۸

امضا

﴿ محمد رفیع الطبا طبایی ﴾

بقیه ازکاغذ خراسان که درباب وضع ترکانان بادارهٔ اختر رسیده ودر نسخهٔ پیشتری درشمارهٔ ۱۲ نوشته شده بود .

روز بیستم ماه صفر المظفر اردوی روس سه قسمت شده سمت جنوب وسمت مشرق وجانب مغرب شهر را کرفته شب بیست ویکم ازسه جانب باستیانها ترتیب داده شبانه توپهای قلعه کوب را بالا برده همینکه صبح طالع شد تراکه خود را مبتلا درمیان امواج آتش وتکرك بلا دیدند . وروز خودرا ازدو دباروت سیاه تر ازشب ظلمانی یافتند . چون سنکر ایشان مربع مستطیل بود ومیان سنکر میدان صاف ملاذ وپناهی نداشتند مکر در زیر زمین نقبها کنده بلکه بجهة خرد پیش ازمرك قبورمهیا کرده عیال واطفال خودرا درآنجاها پنهان کرده بودند لابدشده خود هم قبل از ورود پیام اجل زیر خاك را مکان کردند . ازجانب قشون روس بلاانقطاع کلولهٔ توپ وتفنك وخمپاره بشهرمیبارید . تا اینکه روز بیست ودوم ماه مذکور باندازهٔ دویست ذرع دیوار سنکر تراکه خراب شده جنرال اسکوبلف سردار با اقتدار روس که انصافا کمتر سرداری با آن رشادت وجلادت دیده شده است ودرفنون لشکرکشی وسپهداری یکانهٔ روزکار است ششهزار نفر صالدات را برای یورش بشهر مستعد نموده فرمان حرکت داد دوهزار نفر ازآنها اول داخل سنکر شدند . چون سنکر تراکه ازدو طرف دیوار داشت وما نند کوچه بود لهذا صالدات از بالای خاکریز ومیان دیوار بشلك تفنك اقدام نمودند تراکه که عرصه را برخود تنك دیدند هرکدام اسب داشتند از پناهکاه وبغولها بیرون شده خواستند ازدروازهٔ سمت شمال فرار نمایند ولی عساکر روس فرصت نداده از باستیانها توپ بآنها بسته جمعی کشته وبرخی خسته افتادند وسه هزار نفر ترك عیال وخانمان کفته به (قم) فراری شدند .

چهارهزار نفر صالدات که برای یورش منتخب شده بودند داخل شهرشده آنچه مرد یافتند کشته وبراحدی ابقا نکردند .

خلاصهٔ کلام ازسی هزار خانوار ترکانان تکه بجز پنج ششهزار مرد از آن عرصهٔ هولناك جان بدربرد وتخمینا بقدر چهل هزار نفر ازتراکه بخاك هلاك افتاد . چون درجنکها زنان تراکه نیز لباس مردانه پوشیده بجنك میکوشیدند جمعی کثیر نیز ازآنها معرض تلف کشته دست ازحیات شستند . بقیة السیف زن وبچه کوچك و بزرك را ازسنکرها بیرون آورده درپهلوی اردو جاداده باطرافشان قراول کذاشتند . وآنچه از طلا ونقرهٔ مسکوك وغیر مسکوك که تراکه از سالیان دراز اندوخته وذخیره نموده بودند همه را قشون روس بتاراج بردند .

درهمهٔ این جنکها ازقشون روس تنها بقدر ششهزار نفر کشته شدند . اکرچه درآغاز کار تراکه شیخونهای سخت وپی درپی باردوی روس زدند وسه عراده توپ نیز ازقشون روس کرفتند ولی همینکه باستیانهای روس بسته شد همهٔ تراکه را دست ازکار باز مانده دل از جان وجان ازدل برداشتند و جان شیرین خودرا باکمال مردانکی ووطن پرستی دراغور وطن مالوف خود درباختند .

قشون روس پس ازتصرف تمام شهراجساد کشتکان تراکه را نفت ریخته آتش زده پاك سوختند وخاکستر آنهارا بباد دادند . اکنون مقدار قشون روس در (کوك تپه) از بیست هزار نفر بیشتر است وباز پی درپی افواج دیکر نیز میرسد .

عملیات راه آهن را هم که ازچندی باینطرف درست مینمودند تاموقع (قزل رباط) پیش آورده اند .

(باقی دارد)

طاهر

اعلان

فضایل مآب آقامیرزا علی دوکتور ایروانی که درفن طب ایرانی وفرنکستانی دارای حذاقت وفطانت کامل است اینروزها بدرسعادت وارد شده عجالة درخان والده درمرتبهٔ فوقانی درحجرهٔ شماره ۵۵ منزل نموده است طبیب مومیالیه علاوه برعموم فنون طب درفن کحالی وامراض جلدیه خصوصا درمعالجهٔ امراض سفلیسکی ازقبیل فرنکی وسوزناك مزمن وکوفت وغیره نیز صاحب ید طولا ومهارت فوق العاده است هرکس رجوعی بطبیب مومیالیه داشته باشد هرروز دوساعت ازروز رفته تاساعت شش رجوع کنند کارادر حجرهٔ مذکوره معاینه ومداوات خواهد نمود .